

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

ادله حجیت خبر واحد از قرآن

جلسه ۳۲۸

استاد نجار زاده

مقدمه

آیاتی که دال بر حجیت خبر واحد هستند:

• آیه دوم (آیه نفر): وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ.

استدلال به این آیه، در دو مرحله صورت می‌گیرد:

۱- بحث در صدر آیه «وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً»: ظاهر این است که مراد از این فقره، نفی

وجوب نفر جمیع مومنین است و مراد، نفر به سوی رسول خدا برای تفقه در دین است نه نفر

برای جهاد.

این قسمت از آیه:

الف- یا جمله خبریه‌ای است که إنشاء نفی وجوب از آن اراده شده و در حقیقت، جمله انشائیة است.

ب- یا جمله خبریه است که از آن اراده جدی برای خبر دادن از عدم وقوع نفر شده؛ یا به این دلیل که محال است عادتاً یا متعذر است و لازمه‌اش این است که نفر جمیع مومنین، واجب نباشد.

بیان دو نکته و نتیجه‌گیری:

○ نکته اول: کار و شأن شارع، این نیست که نفی وجوب کند (بلکه شارع باید واجبات و

محرمات را بیان کند)؛ بنابراین، حتماً در این آیه، دلیلی بوده که این کار را کرده؛ مثلاً توهم

یا اعتقاد به وجوب بوده و شارع نفی وجوب کرده زیرا امر معقولی است که مومنین خیال

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

کنند یا معتقد باشند که کوچ کردن به سوی رسول خدا برای یادگیری احکام دین بر آنها واجب است.

○ نکته دوم: شکی نیست که کوچ همه مومنین برای یادگیری احکام دین، کاری نیست که

ممکن باشد؛ علاوه بر اینکه دارای مشقت و سختی‌های فراوانی است که عادتاً محال است.

○ نتیجه: لذا خداوند متعال با این فقره از آیه نفر، خواسته این سختی و مشقت را از دوش

مومنین بردارد اما این تخفیف به این معنی نیست که اصل تفقه در دین به کلی نفی شود و

لذا در ادامه آیه، علاج این مشکل را بیان فرموده است: «فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ

لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ»؛ بنابراین، مشخص می‌شود که صدر آیه، نقش مهمی در فهم بقیه آیه

دارد که موضع استدلال برای حجیت خبر واحد است و متأسفانه کسانی که از ادامه آیه

برای حجیت خبر واحد استدلال می‌کنند، غالباً از صدر آیه و توضیح آن غافل شده‌اند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv